

Eiropas kultūras mantojuma dienas 2025

Ventspilī

Septembra pirmajā pusē Eiropā tradicionāli tiek rīkotas Eiropas kultūras mantojuma dienas. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, kā galvenais šo dienu organizators un koordinators Latvijā, šogad ir izvēlējusies pievērst uzmanību kustamajam kultūras mantojumam, izceļot tā daudzveidību un nozīmi.

Kustamajā kultūras mantojumā ietilpst tādi objekti, kas ir patstāvīgi, pārvietojami vai atdalāmi no pamatobjekta, kā piemēram, gleznas, tēlniecības darbi, sakrālie priekšmeti, mēbeles, vēsturiskie transporta līdzekļi, darba rīki, iespieddarbi, būvdetaļas utml. Kustamais mantojums visbiežāk ir to īpašnieku novērtēts un aprūpēts, bet ir īpaši sargājams, jo nereti ir pakļauts dažādu ārējo faktoru iedarbībai – klimatiskajiem apstākļiem, vandālismam, zādzībām, neprofesionālām “rūpēm” un pārveidojumiem.

Eiropas kultūras mantojuma dienas Latvijā šogad tiek atklātas piektdien, 12.septembrī, un lielākā daļa pasākumu notiks tai sekojošajās brīvdienās. Kurzemē tiek piedāvāts iepazīties ar kustamo mantojumu piecpadsmit objektos, tostarp, Popes muižā varēs iepazīt Bēru dzimtas kustamo mantojumu. Ventspilī pasākums notiks trešdien, 17.septembrī plkst.17.30 Livonijas ordeņa pilī, un tajā uzmanība tiks pievērsta māju ārdurvīm Ventspils muzeja krājumā un pilsētā, aizskarot tēmu par nekustamā un kustamā kultūras mantojuma trauslo robežu.

Ārdurvis tiek klasificētas, kā nekustami objekti, kā viens veselums kopā ar ēku, kurā tās ir iebūvētas. Vēsturiskās ārdurvis, pakļautas laika un laikapstākļu ietekmei, arī īpašnieku priekšstatiem par to lietderību un estētiku, ir viens no apdraudētākajiem elementiem ēkā. Diemžēl, nereti rodas situācijas, kad to saglabāšana nekustamā īpašuma sastāvā nav vairs iespējama, tāpēc, lai netiktu zaudēta nozīmīga mūsu kultūras mantojuma daļa, svarīgi ir tām rast jaunu pielietojumu vai palīdzēt nonākt muzeju krātuvēs.

Ventspils pilsētā ir saglabājušās tuvu pie diviem simtiem vēsturisko ārdurvju. Par durvīm muzejā, Vecpilsētā, Ostgalā, Jaunpilsētā, Vasarnīcu rajonā, vēsturiskajos Pārventas un pilsētas Dienviddaļas ciemos stāstīs Agris Lērums, arhitekts ar ilggadīgu pieredzi mūsu pilsētas vēsturisko ēku izpētē un atjaunošanā. Pasākuma laikā Ventspils muzejs sola interesentiem retu iespēju ielūkoties muzeja krājuma glabātuvē, kur pamatfondā tiek glabāti 20.gs. otrajā pusē demontētu vēsturisko pilsētas ēku dažādi būvgaldniecības izstrādājumi, tostarp arī četru nojaukto Vecpilsētas ēku ārdurvis, divu pārbūvētu ēku autentiskās ārdurvis un vienas durvis no 20.gs. sākumā veiktiem arheoloģiskajiem izrakumiem.

Eiropas kultūras mantojuma dienu pasākumu Ventspilī organizē – Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Ventspils domes administrācija” Arhitektūras un pilsētbūvniecības nodaļa sadarbībā ar Ventspils muzeju.

Eiropas kultūras mantojuma dienu 2025 pasākums Ventspilī:

- 17. septembrī plkst. 17.30
- Livonijas ordeņa pilī Jāņa ielā 17, Ventspilī

Māju ārdurvis Ventspils muzeja krājumā un pilsētā, jeb nekustamā un kustamā kultūras mantojuma trauslā robeža. Stāsta arhitekts Agris Lērums.